

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน

พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ให้สามารถรองรับการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้ง และน้ำท่วมได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันเหตุการณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๓๖

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์” หมายความว่า ลำราง ห้วย หนอง คลอง บึง บางและแหล่งน้ำอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน่านน้ำตามพระราชบัญญัติ การเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

“การขุดลอก” หมายความว่า การขุด คู ตัก หรือการกระทำประการอื่นใด ที่เป็นการนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ทับถมอยู่ใต้แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน ขึ้นมาบนพื้นดิน

“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขตสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และปลัดเมืองพัทยาด้วย

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

ข้อ ๕ เมื่อนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีพิจารณา เห็นว่าแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ในท้องที่ตื้นเขินสมควรทำการขุดลอกให้นายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวทำการสำรวจขอบเขต ปักแนวเขตแหล่งน้ำ นั้นให้ชัดเจน พร้อมทั้งออกแบบการขุดลอก กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและ ระยะเวลาในการขุดลอกให้แล้วเสร็จ และเสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบ จากผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอกก็กำหนด ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศ

ในกรณีที่แหล่งน้ำนั้นมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ยึดถือแนวเขตตามหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น

ข้อ ๖ กรณีที่ทางราชการพิจารณาแล้วเห็นสมควรที่จะจัดจ้างให้เอกชนทำการขุดลอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและนายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือค่าจ้างเอกชน ให้นายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชน ให้ตีราคากรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตามมาตรา ๕ ทวิ ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลมแล้วให้หักลบจากค่าจ้าง และถ้ามีราคาเกินกว่าค่าจ้าง เอกชนผู้รับจ้างต้องจ่ายเงินค่ากรวด หิน ดิน ทราย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่ปรากฏว่าทรัพย์สินที่ได้จากการขุดลอกเป็นแร่ ทรัพยากรไม้ หรือวัตถุโบราณ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่ว่าราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นเห็นสมควรจะทำการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัยหรือภัยแล้ง และจำเป็นต้องทำการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่สิ้นเงิน ให้นำยอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการให้เอกชนทำการขุดลอกแหล่งน้ำดังกล่าวไปพลางก่อน แล้วเสนอเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ว่าจ้าง

ข้อ ๙ ในการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ดำเนินการขุดลอกปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ราษฎร รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขอื่นให้ผู้ดำเนินการขุดลอกต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการก็ได้

เงื่อนไขในการขุดลอก ให้เป็นไปตามข้อกำหนดท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ให้นำยอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบและควบคุมการขุดลอกให้เป็นไปโดยถูกต้องตามเงื่อนไข

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗

วันมูหะมัดนอร์ มะทา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อกำหนดในสัญญาให้ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่คืนเงิน

ข้อ 1 ผู้รับจ้างต้องทำการขุดลอกให้ถูกต้องตามแบบการขุดลอกหลักเกณฑ์และวิธีการในการขุดลอก และทำการขุดลอกให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ข้อ 2 ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือเสียหายแก่ราษฎรเป็นต้นว่า กระทำเสียงดังเกินควร ทำกิจการในเวลากลางคืน หรือว่าง หรือตั้งอุปกรณ์ในการทำหรือวัตถุต่าง ๆ เป็นการกีดขวางแก่สาธารณชน

ข้อ 3 ผู้รับจ้างต้องระมัดระวังมิให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการหรือเอกชน เช่น ปุชนิยสถาน โบราณสถาน วัดวาอาราม สำนักสงฆ์ โบราณวัตถุ อาคารบ้านเรือน หากมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินการของผู้รับจ้างไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายทั้งสิ้น

ข้อ 4 ผู้รับจ้างต้องดำเนินการระหว่างเวลา..... ถึง ..... เท่านั้น

ข้อ 5 ผู้รับจ้างต้องดำเนินการด้วยตนเอง จะให้ผู้อื่นดำเนินการหรือโอนสิทธิให้ผู้อื่นไม่ได้ และต้องดำเนินการภายในบริเวณที่ได้รับจ้างเท่านั้น

ข้อ 6 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ในทางราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้รับจ้างหยุดทำการ ผู้รับจ้างต้องปฏิบัติตามทันที

ข้อ 7 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือผู้แทนเข้าไปตรวจบริเวณที่ทำการขุดลอกหรือกิจการที่ผู้รับจ้างกระทำ ผู้รับจ้างต้องอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

ข้อ 8 ในการดำเนินการขุดลอกหากพบ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุหรือซากโบราณสถานใด ๆ ต้องหยุดดำเนินการและแจ้งให้นายอำเภอพร้อมทั้งมอบ โบราณวัตถุที่ขุดพบทั้งหมดต่อนายอำเภอด้วยทันที

ข้อ 9 หากผู้รับจ้างพบซากดึกดำบรรพ์ติดอยู่เป็นกลุ่มก้อนชัดเจนต้องหยุดทำการทันทีแล้วแจ้งให้นายอำเภอทราบเพื่อแจ้งให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ทำการตรวจวิเคราะห์ต่อไป

หากพบวัตถุที่เป็นแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ผู้รับจ้างต้องหยุดกระทำการจนกว่าได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ข้อ 10 ถ้าผู้รับจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์วิธีการ หรือข้อกำหนดในสัญญาไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดดังกล่าวข้างต้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าวในที่ดินทั้งหมด หรือแต่บางส่วนได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว

ข้อ 11 .....

ข้อ 12 .....

(ลงชื่อ)..... ผู้รับจ้าง